

Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden

OVERLEVINGSMANIFEST WINKELVOORZIENINGEN DRECHTSTEDEN 2018 – 2028

STORM OP ZEE IN DE NACHT VEREIST VUURTORENS, RADAR EN MEER

De beeldvorming over de stand van zaken in de Nederlandse detailhandel kenmerkt zich door pessimisme: de algemene teneur is dat het gaat om een sector in de problemen. Leegstand en de uitdagingen van internet retail staan daarbij centraal. Wie zou zijn zoon of dochter nog adviseren om een eigen winkel te beginnen?

Deze beeldvorming staat op gespannen voet met het sterke incasservermogen van de detailhandel. De sector kan terugzien op een track record van adequate aanpassing bij tientallen structurele crisissen. Ook nu laat de detailhandel een ongehoorde innovatiedrift zien die uitgaat van 'creatieve destructie' als gevolg van twee crisissen tegelijkertijd:

- de conjunctuurcrisis van 2008-2015 en
- de al langer spelende structurele crisis van de uitdaging van internet retail.

Een destructie die echter ook ruimte maakt voor winkel, horeca en leisure vormen met toekomst.

Vanuit deze grote context verkeren ook de winkelvoorzieningen in de Drechtsteden in een fase van snelle dynamiek en een hoge innovatiedrift. Dit is van groot belang voor de economie van en het dagelijks leven in de regio. Winkelvoorzieningen zorgen voor circa 10% van de werkgelegenheid en zijn primair gericht op verzorging van- en dienstverlening aan- de bevolking. Dit manifest spreekt zich uit voor een kritische blik op de beleidsinstrumenten op het gebied van winkelvoorzieningen: hoe zorgen we dat onze voorzieningen zo sterk mogelijk worden?

Het **Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden** stelt vast dat de regio bereid moet zijn om vergaande stappen te nemen willen we op termijn nog over de gewenste en commercieel realistische winkelvoorzieningen kunnen beschikken.

ONTWIKKELINGEN DETAILHANDEL

In het komende decennium grijpen meerdere ontwikkelingen diep in op de regionale detailhandel. De 3 meest dominante ontwikkelingen zijn: het toenemende veranderende consumentengedrag, de verdere uitwerking van de effecten van internet retail (en de opkomst van een eigen distributienetwerk, naast dat van de detailhandel) en de aanpassing van de winkelcentra aan deze veranderingen. De effecten daarvan hebben consequenties voor de inzet van alle spelers in de regionale detailhandel: retailers/horeca, vastgoedeigenaren en overheid.

Een korte schets:

- ❖ De consument acteert vaker, sneller en minder traditioneel op het aanbod en de wijze waarop dat wordt aangeboden. Gemak, sfeer, kwaliteit, snelheid, innovatie en het moment bepalen in wisselende combinaties en met wisselende gewichten keuzes. Regionale inzet: "Focus op het boeien en binden van de consument!"
- ❖ Internet en haar gevolgen zoals "the Internet of Things" heeft onmiskenbare effecten op ons en onze omgeving. In huis, in de straat, in buurt en wijk, op bedrijventerreinen. Een ontwikkelingen die qua impact vergelijkbaar is met de industriële revolutie in de 19e eeuw. Regionale inzet: "Vernieuwing stimuleren, herbestemming bij veroudering faciliteren!"
- ❖ Buurt- wijk- en stads(deel)centra waren van oudsher de aankoopplaatsen van de consument. Internet heeft die positie minder vanzelfsprekend gemaakt. Feit; de meeste winkels worden minder bezocht, sommige winkels worden vaker bezocht, andere vormen van consumentengedrag vormen groeisectoren. Voorwaarden om te overleven liggen in het accepteren én benutten van de nieuwe ontwikkelingen. Regionale inzet: "Behoudt het goede, durf los te laten en verander wat moet!"

Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden

De Drechtsteden kunnen, mits doortastend en acterend als eenheid, dit transformatieproces succesvol tot stand brengen en daarmee voldoende en volwaardige winkelvoorzieningen in de regio overeind houden. Daarvoor is een passend klimaat en een professionele structuur nodig. Het regiobestuur stelde in 2016 het Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden in. Het Platform vormt een brede vertegenwoordiging van winkeliers, winkelcentra, ketens, horecaondernemers en vastgoedbeheerders. Het Platform wil en kan vanuit haar samenstelling en kennis de centrale speler zijn die het noodzakelijke proces op gang brengt, begeleidt, rapporteert en de juiste partijen bijeen brengt.

Met het navolgende 7 Puntenplan zet het Platform de eerste stap. Het plan geeft aan welk instrumentarium nodig is om de (aankoop)voorzieningen in de Drechtsteden overeind te houden. Het Regiobestuur wordt gevraagd de invulling te faciliteren en daarnaast met de marktpartijen op te lopen in een zwaar maar noodzakelijk traject. Het Platform is beschikbaar om met het Regiobestuur af te stemmen hoe, wanneer, waar en met wie de bal in het spel wordt gebracht.

HET 7 PUNTENPLAN VOOR DE DRECHTSTEDEN

Startpunt:

De noodzakelijke regionale retail-innovatie kan slechts werken als het is gestoeld op een gezamenlijke koers en inzet van overheid, vastgoed en retail/horeca. De vernieuwing is niet voorbehouden aan één of twee partijen. De omstandigheden maken een speelveld nodig waarop elke speler in staat is de eigen rol uit te voeren en verantwoordelijkheid te nemen en te geven. Het Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden faciliteert, stimuleert en ondersteunt initiatieven.

Doel: Het borgen van een levensvatbare en op de toekomst gerichte winkel/centrum-structuur in de Drechtsteden!

De 7 Punten:

1. Sluit aan op het provinciaal Actieplan Detailhandel Zuid-Holland. De provincie kan en wil op regionaal niveau "meepoetsen", zoals ze dat zelf noemt. Ze zal in kennis en middelen een doorslaggevende bijdrage kunnen leveren aan het welslagen van dit Overlevingsmanifest. Het Platform vindt deze stap noodzakelijk om ook tot uitvoering van de actiepunten te komen. Het Platform wil samen met het Regiobestuur naar de provincie om de uitvoering van het 7 Puntenplan te bepleiten.

Doel: Vermenigvuldigen door delen!

2. Saneer verspreid en niet-levensvatbaar winkel/horeca-aanbod. Maak gebruik van de door de provincie aangeboden visie waarmee uitbreiding, sanering en transformatie kan plaatsvinden. Uitvoering van de visie vereist ook een actieve participatie en soms pijnlijke keuzes van de betrokken marktpartijen.

Doel: Versterken van toekomstbestendig winkelaanbod!

3. De (middelgrote) winkelcentra ("tafel en servet") staan onder druk. Ze zijn echter noodzakelijk in een evenwichtige winkelstructuur. De uitvoering van een pilot "Versterking Toekomst Centrum" maakt inzichtelijk wat de best practices zijn voor het herstel van het evenwicht. Winkeliers, horecaondernemers en eigenaren moeten bereid zijn om te werken aan een veranderingscultuur en in te zetten op noodzakelijke acties. Leegstand is een open uitnodiging voor verbetering, niet het trompetsignaal voor het einde van de strijd.

Doel: Transformeren en compacter maken van winkelgebieden!

4. Oprichting van "D-Retailpunt", de regionale serviceprovider. Het bundelt (regionale) kennis, professionaliteit, innovatiekracht en marketing. De provider brengt ook stroomlijning aan in de veelheid aan wegen, regelingen en belemmeringen tussen

Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden

overheid en markt vice versa, maar ook tussen die van de eigen organisaties van overheid en ondernemers.

Doel: Professionalisering van en continuïteit bij de retail-innovatie!

5. Sluit aan bij het Expertteam Detailhandel MRDH. Het team gaat bestaan uit ambtenaren van de deelnemende gemeenten met een bijzondere kennis op het gebied van de transformatie en retail innovatie, die zo ter beschikking komt van andere gemeenten.

Doel: Deel de kennis met de provincie en collega-regio's en verbeter zo het transformatieproces in de Drechtsteden!

6. De ondernemer bepaalt, uit vrije wil en individueel, zijn openstellingstijden. De regelgeving voor winkelopeningstijden richt zich op de belangen van personeel en op de zondagsrust. Elke gemeente in de regio heeft haar eigen regels. De consument kan 24/7 terecht op internet, met de garantie van 1 day delivery. Er is een gelijk speelveld nodig waarmee de individuele regionale ondernemer passend kan concurreren.

Doel: Heroverweging regelgeving sluitingstijden!

7. De scheidslijn tussen de traditionele kanalen van supermarkt, horeca, catering of speciaalzaak wordt steeds vager. Deze grensvervaging, vroeger parallelisatie nu blurring genoemd, schept nieuwe concepten en mengvormen waardoor het koopcentrum z'n aantrekkelijkheid vergroot. Voor de instandhouding van koopcentra is het een overlevingsfactor. Blurring noodzaakt vraagt van marktpartijen bereidheid tot afstemming en onderlinge spelregels.

Doelen: Flexibele regels en meer ondernemersafstemming!

Het komende decennium grijpen majeure ontwikkelingen diep in op de regionale detailhandel. Het "7 PUNTENPLAN VOOR DE DRECHTSTEDEN" levert het gereedschap waarmee de verzorging van- en dienstverlening aan- de bevolking lokaal en regionaal overeind blijft. In samenhang daarmee dient het plan de economie van het dagelijks leven en de werkgelegenheid in de regio.

Het Regionaal Platform Detailhandel Drechtsteden daagt met dit "Overlevingsmanifest" regiobestuur, gemeenten en de marktsectoren vastgoed, detailhandel en horeca uit om als collectief de handen aan de ploeg te slaan!

Geraadpleegde literatuur en adviezen:

- Trends en/of Fictie: evolutie, en stuurbaarheid. Presentatie voor de werkgroep 2025 van het Platform Detailhandel Drechtsteden (Wilbert Kroesen van Ecorys) 16 januari 2018;
- E-Commerce als zegen voor de detailhandel (Wilbert Kroesen Ecorys) juli 2017;
- Retaildeal; twee/derde gemeenten transformeert winkels (Ecorys), 2 november 2017;
- Kiezen voor het kloppend hart (Detailhandel Nederland, Lokale Monitor 2017);
- Detailhandel Zuid-Holland (Droogh, Trommelen en Partners, (DTNP)) 12 mei 2017;
- Discussienota Detailhandel Zuid-Holland 2017 (provincie Zuid-Holland), augustus 2017;
- Techwatcher legt supers genadeloos langs de meetlat Interview met Guido van Gageldonk Foodmagazine, 5 januari 2018 ;
- 2014-2017 Winkel minder centraal in centrumbezoek (DTNP), 19 december 2017;
- Retail in 2030. Een blik vooruit... (Rabobank) 6 oktober 2017;
- Koopstromenonderzoek Randstad 2016, I&O Research;
- Food in the City, J-W. Grievink. Presentatie RPDD 27 september 2017.